Limit Emre Uymayan Banka Sorumlu

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	12.06.2024	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/2445	2024/4964	SPK Seri V No:65 Tebliğ m.17-18, TMK 2

ÖZET

Banka yatırım hesabı sıfırlanan müşteri tazminat istedi. Mahkeme limit fiyatlı emre uyulmamasından doğan 24.500 TL zarara hükmetti, öz kaynak tamamlanmadığı için yapılan pay satışını mevzuata uygun buldu. Daire oy çokluğuyla onadı; karşı oy tüm zararın iadesi gerektiğini savundu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/kredili-hesapta-limit-emir-zarari-komisyon-karsi-oy-2024-4964/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2023/2445 E. , 2024/4964 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2022/123 Esas, 2023/103 Karar

HÜKÜM : Kısmen kabul

Taraflar arasındaki tazminat davasının bozma ilamına uyularak yapılan yargılaması sonucunda Mahkemece davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Mahkeme kararı, Yargıtayca duruşma istemli olarak davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi. Duruşma için belirlenen 11.06.2024 günü hazır bulunan davacı vekili Avukat ... ile davalı vekili Avukat ... dinlenildikten sonra duruşmalı işlerin yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakıldı. Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip, gereği düşünüldü.

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı bankadaki yatırım hesabına 550.000,00 TL yatırdığını, davalı yatırım uzmanlarının sırf kurtaj (komisyon) bedeli üretmeye yönelik kredili/açığa satış işlemleri nedeniyle hesaptaki paranın sıfırlandığını, sonuçta müvekkiline 25.07.2011 tarihinde kredili işlemlerden kaynaklanan borç çıkarıldığını, bu tutarın faiziyle bankaya ihtirazi kayıtlı olarak ödendiğini, taraflar arasında yatırım danışmanlığı ya da portföy yöneticiliği sözleşmesi olmadığı halde davalı bankanın bu şekilde işlem yaptığını, tecrübesiz müvekkiline sırf kurtaj bedeli üretmek amacıyla alım-satım emirleri empoze ettiğini, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tebliğlerine aykırı hareket edildiğini, alım satım işlemlerinin detaylarını gösteren ekstrelerin tebliğ edilmediğini ileri sürerek şimdilik 10.000,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek reeskont (avans) faizi ile birlikte tahsilini talep etmiş; 13.10.2014 tarihli ıslah dilekçesi ile müvekkilinin onayı olmadan hisse senedi satışlarından kaynaklanan 24.500,00 TL zararın ve aksi yöndeki talimata rağmen kredili işlem mevzuatına aykırı ve hakkın kötüye kullanımı niteliğindeki KILER hisse senedi satış işlemlerinden kaynaklanan 553.509,09 TL zararın reeskont avans faizi ile birlikte tahsilini istemiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; müvekkili banka tarafından mevzuata uygun hareket edilerek işlemler yapıldığını, davacı tarafından bildirime rağmen teminat tutarının tamamlanmadığını, bu durumda bankanın re'sen satış yetkisinin bulunduğunu, davanın haksız olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

III. MAHKEME KARARLARI, BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Mahkemece Verilen Karar

Mahkemece 24.10.2018 tarih ve 2018/560 E. 2018/853 K. sayılı kararı ile Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri: V, No:65, Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkındaki Tebliğin 17 nci maddesinde belirtilen öz kaynağın tamamlama bildiriminin müşteriye yapıldığı tarihten itibaren 2 iş gününü geçmeyecek şekilde sermaye piyasası araçlarının kredili alımı işlemi çerçeve sözleşmesinde belirlenen süre içerisinde tamamlanmaması halinde, aracı kurum ayrıca bir ihbarname göndermesine gerek kalmaksızın kredili olarak alınan ve/veya öz kaynak olarak verilen sermaye piyasası araçlarını satarak krediyi kapatma yetkisine sahip olduğu hükmünü içerdiği, satış yapılacağı ihtar edildiği halde davacının hesabında gerekli tamamlamayı yapmadığı, bilgisi dahilinde olmayan işlemleri onaylamadığı, davacının kendisine yapılan bildirimden sonra hesabını Tebliğ'de öngörülen öz kaynak oranında tamamlaması halinde hesabındaki Kiler hisselerinin satılmayacağı, davalı bankanın daha önce öz kaynak tamamlama isteminde bulunmayıp, sonradan öz kaynak oranının yasal orana tamamlanmasını istemesinin taraflar arasındaki sözleşme ve yasal düzenleme karşısında hakkın kötüye kullanılması olarak değerlendiremeyeceği, davalı bankanın eyleminin taraflar arasındaki sözleşme ve belirlenen SPK mevzuatına uygun olduğu, ancak limit fiyatlı emre uyulmaması nedeniyle uğranılan zararın davalıdan istenebileceği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, 24.500,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiş, karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

B. Bozma Kararı

Dairemizin 14.10.2020 tarih, 2019/932 E. 2020/4121 K. sayılı kararıyla, Mahkemece, Dairemizin önceki tarihli bozma ilamına uyulmuş olmasına rağmen, ayrıca bir değerlendirme yapılmadığı, davalı eylemlerinin ne şekilde sözleşmelere ve SPK mevzuatına uygun olduğunun denetime elverişli olacak biçimde gerekçelendirilmediği bu bakımdan Mahkemece bilirkişi heyetinden ek rapor ya da başka bir heyetten yeni bir rapor alınıp davalıya atfedilen eylemlerin taraflar arasındaki sözleşmelere ve SPK mevzuatına uygun olup olmadığı yönünde değerlendirme yapılarak ulaşılacak sonuç çerçevesinde bir karar verilmesi gereğine işaret edilerek bozulmuştur.

C. Mahkemece Bozmaya Uyularak Verilen Karar

Mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının davalı bankanın menkul kıymetler alım satım sözleşmesi ve mevzuata aykırı işlemler yapmasından dolayı zarara uğradığı, davalı bankanın SPK mevzuatına aykırı bir şekilde limit fiyatlı emre uymaması nedeniyle davacıyı zarara uğrattığından bu zarar miktarı olan 24.000,00 TL'yi dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan isteyebileceği, davalı banka tarafından diğer hisse satışıyla ilgili yürütülen aracılık hizmetleri kusurlu ve mevzuata aykırı ise de KİLER hisselerinin teminat açığını gidermek amacıyla satışının yapılması nedeniyle bu hisselerin satışının da mevzuata uygun olduğu gerekçesiyle ıslah olunan davanın kısmen kabulüne

24.500,00 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin istemin reddine karar verilmiştir.

IV. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde özetle; davalı bankanın sözleşmenin kurulması aşamasından itibaren yasal mevzuata aykırı davrandığını, ayrı bir kredi hesabı açmadığını, özkaynak tamamlanmasını istemediğini, risklerin ayrı bir hesapta incelenmediğini, nitekim bozma ilamı sonrası alınan bilirkişi raporunun da davalı bankanın mevzuata aykırı davrandığı yönünde tespit içerdiğini, davalının kötü niyetli olduğunu, talimatsız gerçekleştirdiği çok sayıda işlem bulunduğunu, müvekkilini işlemler konusunda yönlendirdiğini, talimatsız yapılan işlemlere sonradan onay almaya çalıştığını, gün sonu teyitlerinin alınmadığını, komisyon ya da kredili işlem bilgisi verilmediğini, özkaynağın çoktan limitlerin altına inmiş olmasına rağmen bildirim yapılmadığını ve kredi işlemler yapılmaya devam edildiğini, işlem ekstrelerinin müvekkiline ulaşmadığını, yapılan tüm işlemlerin batıl olduğunu ileri sürerek kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Dava, davalı bankanın taraflar arasındaki menkul kıymet alım satım sözleşmesine ve mevzuata aykırı işlemleri nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

Sermaye Piyasası Kurulunun Seri: V, No:65, Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkındaki Tebliğin 17 ve 18 inci maddesi.

3. Değerlendirme

Dosyadaki yazılara, Mahkemece uyulan bozma kararı gereğince hüküm verilmiş olmasına ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davacı vekilinin bütün temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davacı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddi ile usul ve kanuna uygun olan kararın ONANMASINA,

Takdir olunan 17.100,00 TL duruşma vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine,

Aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine ,

Dosyanın Mahkemesine gönderilmesine,

12.06.2024 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

MUHALEFET ŞERHİ

Dava ; davalının yatırım hesabı müşterisi olan davacının, bankanın yaptığı işlemler nedeniyle uğradığı zararının tahsiline ilişkindir.

Davacının bankada bulunan yatırım hesabının davalı banka tarafından menkul kıymet piyasasında değerlendirilerek, davacının hesabının sıfırlanması hatta eksiye düşmesinde tarafların rolü ve kusurlarının olup olmadığı hususunda sayın daire çoğunluğu ile görüş ayrılığının temelini oluşturmaktadır.

Davacı ile davalı banka arasında 03.06.2010 tarihli Sermaye Piyasası Araçları Muhafaza İşlem Çerçeve sözleşmesi, Tahutname, Rehin Muvafakat Yazısı, Bireysel Müşteri Tanıtım Fonu, Sermaye Piyasası İşlemleri Risk Bildirim Formu ve 27.09.2010 tarihli 500.000 TL limitli Menkul Kıymet Kredi sözleşmesi bulunduğu tespit edilmiştir. Davacının bankadaki hesap kayıtları ve yaptığı işlemler, banka yetkilileri ile yapılan konuşmalar deşifre edilerek bilirkişi raporları alınmıştır.

Banka personelinin bilgilendirme ve yönlendirmesi ile davacı 07.07.2010 - 02.08.2011 tarihleri arasında 42.610.560 lot alım - satım işlemlerini yaptığı, alım - satım toplamının bedeli 152.269.387,71 TL iken, bankanın komisyon geliri ise, 224.844,39 TL olmuştur, ayrıca davalı banka davacıdan hisse senedi kredisi için 81.623,30 TL faiz tahsil etmiştir. 11 işlem hariç diğer tüm işlemleri davalı bankanın önerisi doğrultusunda işlem yapılmıştır. Alınan hisseler ile ilgili davacı ile

davalı banka arasında Yatırım Danışmanlığı yada Portföy Yöneticiliği sözleşmesinin olmadığı tespit edilmiştir.

Davacının, banka personelinin yönlendirmesi ile yaptığı işlemlerde, ana parasının erimiş olduğunu öğrenmesi üzerine kaybını tahsil etmek üzere bu davayı açmıştır.

İlk derece mahkemesince alınan bilirkişi raporları incelendiğinde davacının haklı olduğu ve taleplerinin yerinde olduğu yönünde görüş bildirildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan taraflar arasındaki uyuşmazlıkta, güven kuruluşu olan bankanın, davacının hesabındaki öz kaynağın kendi kredi teminat miktarını karşılamayacağı tespit edilen tarihe kadar müşterisinin anaparasının eriyip yok olmasına göz yummuş, müşterinini uyarmayarak kusurlu davranarak Türk Medeni Kanun'un 2 nci maddesi gereğince hakkın kötüye kullanımına sebebiyet vermiştir. Ayrıca sayın çoğunluğun onadığı ilk derece mahkemesi kararında da, davalı bankanın hisse senetleri satışı ile ilgili yürütülen aracılık hizmetlerini kusurlu davranarak Bankacılık Mevzuatı ile ve SPK mevzuatına aykırı bankacılık işlemi yapmıştır. Davalı bankanın kredi teminat açığının gidermek için davacıya ait KİLER hisselerini davacının talimatı olmaksızın satmıştır. Davalı bankanın tamamen kusurlu davranışları ile davacının zararının oluştuğu kuşkusuzdur. Banka kusurunun müşterisinin bankada bulunan parasının miktarlara bölerek tespit edilmesi ve banka lehine yoruma gidilmesi dairemizin yerleşik içtihatlarına aykırıdır. Dairemizin uygulamasında müşteri ile hizmet veren bankanın kusurları belirlenerek varsa banka müşterisinin müterafik kusuru tespit edilerek talep edilen tazminattan indirilir. Ancak somut dosyada tarafların kusur oranları tespit edilmediği gibi müşterinin müterafik kusuruna yönelik dosyada delil olmadığı gibi bilirkişilerde bu hususla ilgili olarak herhangi bir çalışma yapmayıp rapor düzenlememişlerdir.

Tüm bu hususlar dikkate alındığında, dosya münderacatı ve bilirkişi heyetince hesaplanan ve davacı tarafça talep edilen toplam 578.000,00 TL zararın tümünün faizi ile birlikte davacıya iade etmesi gerektiği düşüncesinde olduğumdan sayın çoğunluğun davacı zararının kısmen iadesine yönelik mahkeme kararını onaması yönündeki görüşüne katılmamaktayım.